

Kupujte VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

VOL. XXVII.—LETO XXVII.

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), MARCH 14, 1944

STEVILKA (NUMBER) 60

Rusi zavzeli Herson; naciji na divjem begu

Kaj je pričakovati od bombardiranja Nemčije

LONDON, 10. marca (O.N.A.) — Politični urad angleškega imperija pravi, da bi zahtevalo popolno uničenje vseh nemških mest z več kot 50.000 prebivalci 6-leten program bombardiranja, in sicer na podlagi napadov izvršenih v največjem obsegu, po tisoč letal za vsak napad. Tudi v tem slučaju bi bila šele tretjina prebivalstva rajna neposredno prizadeta.

V svojem zadnjem memorandumu informacij pravi ta urad da je večina izvedencev prepričana, da bo le popolna zmaga nad nemškimi armadami prisilila Nemce do tega, da se predajo brezpogojno, kot je to definiral Churchill.

Rusija bila huje udarjena kot Nemčija

Vse številke, ki so objavljene potrjujejo, da sedanji napadi ne zadevajo več kot majhen del nemškega prebivalstva.

Poročilo poudarja, da je bilo na Ruskem več kot 30% vsega prebivalstva dejansko zajeto od Nemcev — kar je mnogo huji udarec kot vse, kar more storiti napad iz zraka — in vendar so Rusi svojo borbo nadaljevali. Memorandum prihaja do naslednjih zaključkov:

“Zračna vojna bi mogla v Nemčiji privedi do velikih sprememb, tudi političnih. Morda je res, da bo malodušnost naraščala, toda nacisti so že začeli delovati proti temu s strašnimi slikami bodočega miru. Njih propaganda kaže mir bolj strašen in obupen kot vojno kljub njenim strahotam.

Zlom Nemčije zahteva poraz njene armade

“Rusi so bili vedno prepričani, da nobena stvar razven popolnega poraza nemške armade ne more zlomiti nemške volje do nadaljevanja vojne. To je eden vzrok, da so tako vztrajno zahtevali in še vedno zahtevajo, drugo fronto. Rusi ne verujejo v možnost, da bi moglo udarjanje iz zraka tako dalekosežno zrahljati nemško moralo, da bi radi tega njene armade na frontah začele počasi razpadati. Prepričani so, da more le vpad na kontinent, druga fronta, prinese zadostnih uspehov, da bi bila Nemčija prisiljena podati se tako, kot to zahteva formula iz Casablanca. Posledica tega je, da nas venomer vprašujejo, kdaj se bo začel naš napad preko Rokavskega zaliva.”

Čehi pozvani na gerilski boj proti nemškim okupatorjem

LONDON, 13. marca. — Češka slovaška vlada v Londonu je naslovila na ljudstvo v Češko-slovaški radijski poziv, da se dan, ko se Rusi nahajajo samo 100 milj od vzhodne češkoslovaške meje, prestopijo iz pasivnega odpora v oboroženo borbo proti vsem Nemcem na češko-slovaškem ozemlju.

“Organizirajte borbene oddelke!” se glasi radijski apel skozi londonski radio. “Ne vodite odpora s a m o kot posamezniki. Stvarite narodne odbore. Organizirajte oborožene enice gerilskih čet. Vlada bo storila vse, kar je mogoče, da boste dobili dovolj orožja. Osvobodilna armada ni več daleč od vas. Zvonovi svobode zvonijo že skoro na meji.”

Med Čehi in Rusi je bila 21. decembra podpisana 20-letna pogodba medsebojnega prijateljstva.

PROGRESIVNE SLOVENKE, KROZEK ŠT. 2

Članice Progresivnih Slovenk, krožek št. 2 so vabljeni, da se udeležijo redne seje v sredo, dne 15. marca, ob 8. uri zvečer v Slovenskem narodnem domu, na St. Clair Ave. Seja je važna, ker se bo ukrepalo glede veselice, ki se vrši prihodnji mesec.

DAROVANJE KRVI

Na zadnji seji krožka št. 1 Progresivnih Slovenk, je bilo sklenjeno, da se naj vse tiste članice, ki hočejo dati kri za Rdeči križ, zglašijo do 25. marca pri Mrs. Anna Zaic, 452 E. 137 St., ali pa pokličite KENNEDY na 4841.

Kupite vojne bonde in vojno-varčevalne znake, da bo čimprej poraženo naše in vse, kar ono predstavlja!

LA GUARDIA ZA PRIZNANJE MARŠALA TITA

Poziva vlado Zed. držav, da sledi Veliki Britaniji

NEW YORK, 13. marca. — Zupan Fiorello La Guardia je včeraj v svojem tedenskem radijskem govoru iz Mestne hiše pozval vlado Zed. držav, da sledi vzgledu Velike Britanije in na celi črti sodeluje z jugoslovanskimi silami, katere vodi maršal Tito.

“Jaz ne vem natančno, kako je naša vlada razpoložena na pram Titu,” je rekel La Guardia. “Rad pa bi vedel. Zadnji čas sem skušal dognati, ampak kot izgleda, nihče ne ve. Toda znano nam je, da je Velika Britanija zelo zainteresirana v Titu. Poslali so faktično k njemu posebno misijo. Pred nekaj dnevi sem čital v listih, da je premijer Churchill poslal svojega lastnega sina z misijo, da govori s Titom. Anglija je torej vse-kakor jako zainteresirana. Rad bi videl, da bi se tudi naša vlada izrazila in enostavno rekla: Tito, dobro delaš, in mi stojimo za teboj. To bi veliko pomagalo.”

Delegacija z Adamičem pri županu

Zupan La Guardia je apeliral na vlado v Washingtonu za izdatnejše sodelovanje z jugoslovanskimi partizani v prisotnosti delegacije Združenega odbora južnoslovanskih Amerikancev, kateri je načeloval pisatelj Louis Adamič, ki je izjavil, da je bila delegacija navzoča na povabilo od strani župana.

“Najbolj dramatična stvar v vsej vojni”

Po govoru je imel župan kratko posvetovanje s člani delegacije, v kateri so bili poleg Mr. Adamiča tudi Zlatko Baloković, Fran Petrinović, Sava Kosanović in Rev. Strahinja Maletić. (Poročilo-posneto po “New York Times.”)

La Guardia je v svojem radijskem govoru podal zgodovino partizanskega gibanja v Jugoslaviji ter je označil formiranje vojske 250.000 moč in žena v Jugoslovanski osvobodilni vojski kot “najbolj dramatično stvar v tej vojni.

UNJSKI URADNIK OBTOŽEN PONEVERBE

DETROIT, Mich., 12. marca. — Alex Petroski finančni tajnik avtne unije, je bil obtožen poneverbe vsote \$17.000 iz blagajne unije.

Pri zaslišanju pred sodnikom G. L. Badderjem je priznal, da je denar zaigral.

Poneverba je bila razkrita pri pregledovanju knjig. Petroski je bil tajnik unije od leta 1938.

ŠVEDSKA VLADA BAJE OBLJUBILA POMOC FINSKI

LONDON, 10. marca. — Sem-kaj je dospelo poročilo, ki pravi, da je švedska vlada zagotovila Finski yso mogočo pomoč, če preneha sodelovati z nemškimi nacisti in se odtrga od Nemčije. Ta pomoč se tiče preskrbljevanja prehrane prebivalcev, ki so odvisni od živil, ki jih sedaj dobivajo od Nemčije.

Churchill govori z Eisenhowerjem

Zornja slika je bila ena izmed najprvih, ki se jih je vzelo o Churchill, potem, ko je ozdravil. Bil je v konferenci z generalom Eisenhowerjem (na levi) in generalom Alexanderjem.

Registracija!

Jutri bo urad volilnega odbora v Mestni hiši odprt od 8:30 zjutraj do 8:30 zvečer za registracijo. Ako niste registrirani, storite to brez odlašanja. Ako ne boste registrirani, ne boste mogli voliti za governersko kandidaturu župana Lauscheta ob priliki primarnih volitev v maju!

Običajne uradne ure volilnega odbora so od 8:30 zjutraj do 4:30 popoldne.

Rusija upostavila diplomatske stike z Badoglijem

NEAPELJ, 13. marca. — Vlada maršala Badoglija je nočjo naznanila, da se med Rusijo in Italijo upostavi medsebojni diplomatski stiki, kar pomeni, da je Sovjetska unija prva izmed Združenih narodov, ki je priznala Badoglijev režim.

Kakor izgleda, je sovjetska vlada podvzela korak, ne da bi se o tem posvetovala z drugimi zavezniki vladami.

(Iz Washingtona se poroča, da je državni department snoči izjavil, da Badoglijev režim do sedaj še ni prosil Zed. države za priznanje.)

Komunisti pravijo, da so vedeli za korak

Britski diplomatski krogi v Neaplju so včeraj izjavili, da niso o ruski nameri ničesar vedeli, medtem ko so italijanski komunistični voditelji rekli, da jim je bilo že pred tednom dni znano, kaj se pripravlja. Tudi ameriški uradni krogi v Neaplju so baje vedeli, da bo Rusija podvzela ta korak, dasiravno ni nihče o tem govoril.

Diplomatski odnosi med Italijo in Rusijo so bili pretrgani 22. junija 1941, ko je Benito Mussolini napovedal vojno Sovjetski uniji, dan potem, ko so Nemci začeli z invazijo Rusije.

Badoglijeva poslanica premierju Stalinu

Badoglio je poslal premierju Stalinu poslanico, v kateri je med drugim rekel:

“V trenutku, ko naši dve deželi izmenjujeta svoje uradne predstavnike, vam želi maršal

Dva ameriška častnika pomagata Titovi armadi

LONDON, 13. marca. — Radijsko poročilo iz glavnega stana maršala Tita danes javlja, da dva ameriška častnika vodita partizanske oddelke v uspešnih operacijah na otokih Brač in Hvar, kjer Jugoslavi skušajo pripraviti teren za slučaj da zavezniki podvzamejo invazijo Jugoslavije.

Na Hvaru so se partizani spoprijeli z močnejšo nemško silo in ji zadali težke izgube.

Na Braču je druga partizanska sila pod ameriškim poveljstvom vpriporila uspešen napad, v katerem je bila zavzeta luka Purišće.

VESTI IZ ŽIVLJENJA AMERISKIH SLOVENCEV

Chicago. — Na posledicah možganske kapi je umrla Frances Stajko, stara 66 let in doma od Ljutomer na Stajerskem. Zapušča sina in dve hčeri.

Midway, Pa. — Mary Jane-shek, članica S. N. P. J. je srečno prestala operacijo in se zdaj zdravi doma.

Operiran je bil tudi Victor Zarnick.

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bonrov in vojno-varčevalnih znakov!

Stalin, še posebno naglasiti, da se ves italijanski narod v polni meri zaveda velikega in zmago-slavnega sovjetskega vojnega napora. Italijanski narod je bolj kot kdaj prej prepričan o potrebi restoracije italijanskih in ruskih odnosov na temelju konstruktivnega in prijateljskega sodelovanja ki je bilo začasno in tragično ukinjeno od režima, proti kateremu se danes skupno borimo.”

V soglasju s priznanjem Francoskega odbora

Ruska akcija z ozirom na diplomatsko priznanje Badoglijevega režima je v soglasju s sličnim korakom, ki ga je podvzela sovjetska vlada preteklega avgusta, ki je dala Francoskemu narodnemu osvobodilnemu odboru polnejše priznanje kot bo-diši Zed. države ali Velika Britanija.

75 tisoč Nemcev ubitih ali ujetih

Rdeča vojska prodira nevzdržno naprej; Nikolajev prihodnji cilj

MOSKVA, 14. marca. — Ruska armada sestojeca iz veteranov borbe v Stalingradu, kateri poveljuje general Rodjon J. Malinovskij, je včeraj zdrobila nemško garnizijo V Hersonu, in zavzela važno pristaniščno mesto ob Črnem morju ob ustju reke Dnjeper. Uradno poročilo pravi, da je Rdeča vojska v tej kampanji, ki je trajala deset dni, pobila ali zajela 75 tisoč Nemcev.

Tretja ukrajinska armada je z neverjetno brzino iztrgala Nemcem pozicije na 22 milj dolgi fronti ob zapadnem bregu Dnjepra in zapodila Nemce, ki so v paniki bežali v Herson.

Nemci niso mogli organizirati obrambe

Potem so Rusi brez odmora planili na to strateško važno mesto in pobili na tisoče Nemcev, predno so se mogli pripraviti za obrambo.

Vesti s fronte javljajo, da Nemci na begu mečejo s seboj celo lahko opremo.

Druge edinice gen. Malinovskija so zavzele Galganovko ob reki Ingulez, 35 milj vzhodno od Nikolajeva, ki je prihodnji pomembni cilj ruske vojske. Nikolajev se nahaja 35 milj severozapadno od Hersona, in ogrožen je tudi od sovjetskih sil, ki so se glasom zadnjih vesti nahajale samo 28 milj severno od mesta.

Velike množine plena zajete

Vesti s fronte pravijo, da so samo Malinovskijeve čete v teku enega tedna pobile 20.000 Nemcev, 2.500 pa so jih zajele, v kateri številki niso vključene nemške čete, ki so bile razmesarjene v Hersonu.

Zaplenjene so bile tudi velike množine vojnega materiala.

Prodiranje v staro Poljsko

Daleč na severozapadu, kjer Rdeča vojska prodira južno-zapadno od Turnopola, so ruske

Kandidat Willkie

Wendell Willkie, ki je poleg governerja Brickerja iz Ohio edini republikanec, ki se odprto poteguje za republikansko predsedniško nominacijo, se je nedavno posvetoval z gov. Earlom Warrenom iz Californije. Politčarji sodijo, da bodo republikanci nominirali gov. Deweyja iz New Yorka, akoravno se obnaša kot da mu ni nič za kandidaturo.

čete v ofenzivi skozi staro Poljsko zavzele linijo, ki leži samo 50 milj od rumunske meje in samo 100 milj od vzhodne rumunske meje.

Kot izgleda, Rusi ne nameravajo Tarnopola zavzeti s frontalnim naskokom, temveč se bodo poslužili običajne strategije ter mesto dobili v oblast z obkolitvijo.

Nemci so prišli v Herson v jeseni leta 1941

V dnevnem povelju, v katerem je bil naznanjen padec Hersona, je maršal Stalin mesto opisal kot “največje stekališče železniških in parobrodskih komunikacij v važne nemške obrambne postojanke ob ustju reke Dnjepra.”

MESTO VENCA

Družina Anton Bokal je darovala \$5.00 podružnici šte. 35 JPO, SS mesto venca za Mrs. Frances Torkar.

Seja

V sredo, ob 8. uri zvečer se vrši seja direktorija Slovenskega društvenega doma na Recher Ave. Prosi se vse direktorje, da so točno na mestu.

Zaprtje meje med južno in severno Irsko

DUBLIN, 13. marca. — Tukaj je bilo danes sporočeno, da bo meja med severno Irsko, provinco Ulster in južno Irsko, zaprta v bližnji bodočnosti.

To bo prihodnji korak, ki bo podvzet za stvarstvo zavezniki-čet na severni Irski in Angliji. Prvi korak je bila prepoved potovanja med Anglijo in južno Irsko, ki je že izvajan.

Vlada v Dublinu se še vedno upira zahtevi Zedjenih držav za prekinjenje diplomatskih stikov z nacijsko Nemčijo in Japonsko, ki potom svojih diplomatskih zastopnikov rabijo irski teritorij za špijonažo proti združenim narodom.

Dočim Amerika in Anglija najbrže za enkrat ne bosta podvzeli nadaljnjih korakov, pa se z gotovostjo računa, da se bo proti Irski nastopilo z ekonomskim pritiskom.

Irska je odvisna za veliko svojega živeža na uvoz. Amerika ima v rokah sredstva; da z ukinjenjem uvoza hitro zlomi irsko trdovratnost in se jih lahko vsak čas posluži.

Tega boli glava

Ta slika je dospela v Zedinjene države iz nevtralnih virov, potem ko je bila objavljena v neki nemški reviji. Predstavlja enega izmed vodilnih nacijskih letalcev, ko koraka od svojega letala po bitki z zavezniki-bombniki in bojnimi letali. Izgleda, da ima hud glavobol, in to ne brez vzroka.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST" WACS v Indiji vidijo "plesoče" kače in "sveto" kravo

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)
By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

H. R. WISHENGRAD:

ZAKAJ SE TURČIJA BOJI VOJNE

Ne zunanji ali politični temveč pred vsem notranji razlogi so bili temelj turške politike, ki je s tako previdnostjo gledala na to, da se izogne vojni, ki že 4 leta besni tik pred njenim pragom.

Turki sami se izgovarjajo, da jim zavezniški ne pošiljajo dovolj vojnega materiala — videti je, da je široka javnost povečini sprejela to verzijo, akoravno je mnenje nekaterih poznavalcev Turčije povsem različno.

To naziranje pripisuje turške pomisleke pred vsem njenim notranjim razmeram, dočim igra pomanjkanje ali izobilje vojnega materiala čisto postransko vlogo.

Turčija je totalitaren režim — država, v kateri je priznana samo ena sama stranka — in se kot taka najbolj boji vpliva, katerega bi vojna utegnila imeti na socialno in gospodarsko strukturo dežele.

Totalitarni vladni sistemi so večinoma zgrajeni na vplivu na narodne mase velike vodilne osebnosti, katere dinamizem omogočuje uspeh vladanja. Turčija je imela tako osebnost dokler je živel pokojni Kemal Atatürk, toda po njegovi smrti je stranki zmanjkalo tega dinamizma, ker Kemalov naslednik v poslu diktatorja, predsednik Ismet Inönü, nima onega magnetičnega vpliva na mase, ki je bil tako značilen za Atatürka.

Posledica tega je bila, da je vpliv stranke na ljudstvo polagoma pojemal, tako da so se pojavile razne težave, katere še poostrejuje mržnja in opozicija raznovrstnih manjšinskih skupin — Armencev, Bolgarov, Grkov, Židov in drugih — ki postajajo uporne v svojem boju proti preganjanju, kateremu so podvrženi. Vse te skupine trpe pod gospodarskim pritiskom, ki je v nekaterih slučajih tako trd da so odpravljeni pripadniki manjšin, ki ne morejo plačati previsokih davkov — ki pomenijo že konfiskacijo njihovega imetja — v koncentracijske tabore.

Nobenega dvoma ni o tem, da bi vstop v vojno — posebno na strani zedinjenih narodov — prinesel Turčiji nekatere ugodnosti. Dobili bi svoj glas v zboru zmagovalcev pri mirovni konferenci. Mogli bi morda dobiti v svojo oblast nekatera sporna ozemlja in utrdili bi svojo pozicijo na Dardanelah. Toda vse te ugodnosti ne bi niti oddaleč odtehtale gospodarskih nepravil, ki bi nastale na notranji fronti za vladajoče turške kroge. Bilo bi namreč nemogoče, da stopi Turčija v vojno na strani demokratičnih velesil, ne da bi bila prisiljena prej ali slej, da prepusti narodnim masam nekatere gospodarske ugodnosti.

Ker pa bi bilo nemogoče, v slučaju vstopa v vojno, še poostrijeti kontrolo edine obstoječe stranke na vseh poljih in v vseh panogah gospodarskega življenja, bi ta kontrola v vojni brezpogojno oslabela. Nedostatek velike dinamične vodilne osebnosti bi mogel pahniti stranko celo v pogubo.

Iz tega sledi, da so Turki ideološko — miselno — mnogo bližje osišču in Nemcem. Če bi bili Turki na nemški strani, in bi se vojna iztekla ugodno zanje, bi imeli mnogo več koristi od nje — ne morda v pogledu svojih meja, pač pa v svoji lastni deželi, kjer bi mogli povsem naravno uvesti najstrožjo centralno oblast po nemškem vzorcu.

Poznavalci turških razmer so mnenja, da posledica turške nevtralnosti veliko poslabša njene pozicije na polju mednarodne politike.

V splošnem je torej verjetno, da turška politika nikakor ni bila — kot so vsi slikali — spretna in skrajno realistična, temveč le izključno podrejena gospodarskim motivom in interesom onih, ki vladajo v Ankari. Ta politika bi bila torej le kratkovidna in državni škodljiva v pogledu njene politične pozicije v mednarodnem svetu, dočim bodo vse ope gospodarske posledice, katerih se v Ankari boje, pozneje le prodrle, ker nikakor niso definitivno odvrnjene temveč le začasno odstranjene.

Izvedenci pričakujejo, da niti Rusi niti njihovi zavezniški na zahodu ne bodo hoteli več, po zmagovalnem

WACS, ameriške ženske armade in članice britske ženske armade se sedaj nahajajo na zaveznških postojankah v južno-vzhodni Aziji. Zgoraj na levi vidite dve WACS in indijskega hišnika, ki za \$3 na mesec snaži vojaško sobo za ženske. Spodaj na levi pa krotilci kač proizvajajo posebno zabavo s kačami. Na desni pa je "sveta" krava, vzbudila zanimanje dveh WACS in britsko WAAF. Članice ženske vojaške armade so se izkazale za zelo veliko pomoč na vojaških postojankah, in navzlic temu, da je okrog 63,000 WACS, je zahteva vojaških oblasti še vedno velika za nadaljnje članice.

UREDNIKOVA POŠTA

Prošnja
za pomoč ruskim beguncem, ki se vračajo na svoje, od nacističnih kohort, uničene domove.

Cleveland, Ohio. — Iz glavnega urada "Russian War Relief, Inc.", smo bili naprošeni, da iznesemo pred našo slovensko javnost v Clevelandu prošnjo za pomoč ruskim beguncem, ki se vračajo na svoje, po Rdeči Armadi osvobojene kraje, kjer pa na žalost najdemo samo pogorišča in razvaline.

Nemci, ki so vedno trobili v svet, da so najbolj kulturni narod na svetu, so se izkazali za največje, najokrutnejše in krvooločne, navadne počestne roparje, kakršnih ne pominjamo civilizirano človeštvo. Kar ne morejo odnesti in odpeljati, pa uničijo tako korenito, da ne ostane popolnoma nič, kar bi se še dalo uporabiti.

Mi, Amerikanci, se popolnoma zavedamo, ne samo ogromnih žrtev in junaštva ruskih armad, ampak tudi junaštva ruskega ljudstva za bojnimi linijami, ki dela in žrtvuje vse, da čim prej izžene nemške roparje in morilce iz svoje dežele.

Predsednik "Russian War Relief-a", Edward C. Carter, ki se je nedavno vrnil s potovanja po Sovjetski Uniji, je bil naprošen od Sovjetskega Rdečega križa, da takoj po vrnitvi započne z akcijo za pomoč trpečim ruskim družinam od Stalingrada, Sevastopola, Leningrada in Kijske ter tisočih vasij in mest širom Rusije — da se jih spomimo na prav poseben način, namreč: da jim pošljemo mali zabojček najpotrebnejših stvari.

Rdeča armada je na zmagovalnem pohodu, ona dnevno osvobuja ogromne pokrajine od nacističnih banditov in civilno prebivalstvo se polagoma vrača v svoja razdejana, požgana in izropana mesta in vasi. Trpljenje je res veliko. V prsih prenašajo globoke bolečine — bolečine za svojimi dragimi, skrb za ranjence, za mučene in otroke, ki so postali žrtev fašističnih banditov! Vse to pomeni, da bodo morali pretrpeti še mnogo, mnogo gorja, preden bodo spravili deželo v red in začeli z vsakdanjim življenjem.

Organizacija "Russian War Relief-a" je poslala leta 1944 Rusom tri milijone zabojčkov najpotrebnejših stvari. Ta zabojček je razstavljen v oknu Enakopravnosti in kdor želi, si ga lahko podrobneje ogleda. Cena zabojčka je \$2.50. Vse, kar vam je treba storiti je, da sporočite z dolaj podpisani tajnici Slovenskega odbora za "Rusko pomoč", koliko zabojčkov želite poslati. Vsak pošiljatelj lahko napiše na zabojček svoj naslov in par besed tistemu Rusu, ki bo zabojček dobil. Tistim ki bi želeli poslati zabojček sami, bo organizacija "R. W. R." poslala zabojček že napolnjen z vsemi predmeti. Naročila za zabojčke sprejemamo mi. Vsebina zabojčka je sledeča: 2—1. lb. boxes of sugar; 2—2½ oz. packages dehydrated soup mix; 1—14½ oz. can evaporated milk; 2 packages bouillon cubes for broth; 1—5½ oz. box sweet cookies; 1. lb. very hard candies; 1. small sewing kit (needles, pins, black and white thread, black darning cotton and buttons); 2 bars white laundry or bath soap; 1 pair knitting needles; 2½ yd. roll of 1 inch adhesive tape; 6 yd. roll 2 inch gauze bandage; 1 pack cigarettes; 1 pack pipe tobacco; 1 pack cigarette paper; 1 Turkish hand towel and 1 pair adults warm work gloves.

Relief" je podvzela kampanjo, katere cilj je, poslati leta 1944 Rusom tri milijone zabojčkov najpotrebnejših stvari. Ta zabojček je razstavljen v oknu Enakopravnosti in kdor želi, si ga lahko podrobneje ogleda. Cena zabojčka je \$2.50. Vse, kar vam je treba storiti je, da sporočite z dolaj podpisani tajnici Slovenskega odbora za "Rusko pomoč", koliko zabojčkov želite poslati. Vsak pošiljatelj lahko napiše na zabojček svoj naslov in par besed tistemu Rusu, ki bo zabojček dobil. Tistim ki bi želeli poslati zabojček sami, bo organizacija "R. W. R." poslala zabojček že napolnjen z vsemi predmeti. Naročila za zabojčke sprejemamo mi. Vsebina zabojčka je sledeča: 2—1. lb. boxes of sugar; 2—2½ oz. packages dehydrated soup mix; 1—14½ oz. can evaporated milk; 2 packages bouillon cubes for broth; 1—5½ oz. box sweet cookies; 1. lb. very hard candies; 1. small sewing kit (needles, pins, black and white thread, black darning cotton and buttons); 2 bars white laundry or bath soap; 1 pair knitting needles; 2½ yd. roll of 1 inch adhesive tape; 6 yd. roll 2 inch gauze bandage; 1 pack cigarettes; 1 pack pipe tobacco; 1 pack cigarette paper; 1 Turkish hand towel and 1 pair adults warm work gloves.

Za nas je to malenkost, ni pa malenkost za Ruse, ki že tri leta žive pod geslom: Vse za bojno fronto!

Ne pozablajmo na to, ker je bil in je še danes važen činitelj velikih uspehov in zmag Sovjetske armade. Borba še ni končana!

Pred kratkim je Slovenski odbor za "Rusko vojno pomoč" razposlal vsem našim društvom in mnogim posameznikom pisma s prošnjo za pomoč. Do danes so se odzvali sledeči: Društvo "Zavezni Sosedje" št. 158, SNPJ \$10.00; Mrs. Mary Sinkovec, \$2.50; Mr. Paul Zele, \$2.50; Mr. Anton Krajec, \$5.00; Mr. Henry Frey, \$2.50; Mr. Mike Mrak, \$2.50; Mr. Leo Wolf, \$2.50; Mr. in Mrs. John Kaučič, \$5.00 in Mr. Sam. Katz, \$2.50.

Slovenski odbor za Rusko vojno pomoč upa, da se po najboljši moči odzovete temu humanitarnemu klicu! Pomoč je nujno potrebna, o tem ni nobenega dvoma.

Hvala vsem, ki ste se do danes odzvali!

Vsa pisma in denarna nakazila, kot čeki in money orders naj se naslovi na:

Slov. Comm. R. W. R.
C/o Mrs. Anna Mrak, Sec'y
1227 E. 173 St.
Cleveland, O.
Slovenski odbor R. W. R.

Lokalni odbor št. 2 JPO,SS

Cleveland, Ohio. — Minilo je že nad mesec dni odkar sem zadnjič poročal vsote in imena darovalcev. Od tedaj pa je bilo precej lepo število darovalcev in da nisem prej poročal, je temu kriva prezaposlenost. Rad bi se človek izkazal hvaležnega s tem, da bi čim prej priobčil, a za enkrat mi ni tega ni bilo mogoče.

Od zadnjega poročila do sedaj so prispevali:

Iz daljne Montane se je zopet oglašila in poslala Mrs. Katari-
na Penica vsoto \$125. Res morda biti to blaga duša, bi rekel po domače, ona v resnici zasluži najlepšo zahvalo. Društvo Lunder Adamič št. 28 SNPJ je prispevalo zopet \$100. To društvo je med prvimi in članstvo je lahko ponosno na to.

Društvo Comrades št. 566 S. N. P. J. je darovalo \$25.00. To je angleško poslušajoče društvo in je prvo med angleško poslušajočimi društvami, ki je poslalo svoj prispevek, z a to najlepša jim hvala. Lepo je od njih, da sledijo starejšim in pomagajo, lepa je njih misel in čut, da so še vedno, ako ravno rojeni v Ameriki, tudi Slovenci. Darovali pa so tudi štiri steklenice "ta močnega". Za vse skupaj najlepša jim hvala.

Društvo Svobodomiselnih Slovencev št. 2 S. D. Z. je darovalo \$15.00; po \$10.00 so darovali: John F. Brodnik, Mr. in Mrs. John Centa iz Kuhlman Ave., John Keržnik iz Burley, Idaho, Dr. F. J. Kern, (mesto venca za pok. Anton Kauškom), Joseph Seme, društvo "Napredni Slovencev št. 137 SNPJ, (ki so določile, da bo ta vsota njih mesečni prispevek — človek bi rekel, da so to prave Samaritanke) in Progresivne Slovencev št. 2.

John Markič je prispeval \$6.00; po \$5.00 so prispevali: J. Resetič iz De Pue, Ill., Anton Jaksetich, Louis Meglich, društvo Carniola Hive št. 493 T. M. društvo Novi dom št. 7 S. D. Z., Vincent Salnič, društvo Složne sestre št. 185 SNPJ, društvo sv. Katarine št. 29 ZSZ, društvo

Svobodomiselnih Slovencev št. 2 S. D. Z. (na mesto venca za pokojno Mrs. Grozde-Burger) in Joseph Skuk.

Joseph Sporor je daroval \$4; Herman Grebenc daroval \$3; Frank Česnik \$2.50; po \$2.00 prispevala Ignac Benkše in Herman Grebenc iz De Pue, Ill.

Po \$1.00 so prispevali: John Martinčič, Frank Ogrin, neimenovan, Mrs. Tavžel, Joseph Cerjak, Steve Černe in Frank Silc.

Sedaj pa vsem skupaj — hvala vam, ki se zavedate potrebe in prispevate za uboge trpinke, katerim se bo z vašo pomočjo celilo rane. Upajmo, da ni več daleč čas, ko se jim bo lahko nudilo pomoč, ki so jo tako silno potrebni.

Ne omahujmo tukaj, delujmo da čim več doprinesemo, kajti hvaležni nam bodo oni, ki bodo prejeli. Ni dovolj, da samo govorimo, da "imam srce na mestu in kadar bom lahko pomagal, bom že za svoje skrbel, drugi pa naj za svoje..."

Takih je veliko, dvomim pa, da imajo v svojem srcu voljo za pomoč — niti za svoje ne.

Pišemo in beremo, "da kri ni voda", torej držimo se tega gesla in darujemo, prispevamo vsak po svojih močeh, pa ne samo za svoje, povejmo celemu svetu, da so vsi naši.

V imenu trpečega naroda v stari domovini in v imenu Lokalnega odbora št. 2 JPO—SS še enkrat hvala vsem.

Joseph Okorn,
blagajnik.

Prošnja na Progresivne Slovencev krožek št. 1

Cleveland, Ohio. — Na zadnji seji našega krožka št. 1 Progresivnih Slovencev, je bil sprejet sklep, da se celokupni krožek poda na urad Rdečega križa v svrhu darovanja krvi za naše vojake. Precejšnje število članic se je v zato že prijavilo na zadnji seji, ker pa ima krožek veliko število članic, ki niso bile navzoče na tej seji, vas v imenu krožka št. 1 prav lepo prosim, pridružite se nam tudi ostale članice za v ta humanitarni namen. Potreba za kri je velika — pomislite malo, morda bo ste ravno z vašo lastno krvjo rešile življenje vašemu lastnemu sinu, ki se morda nahaja na bojnem polju. Potrudimo se vdeležimo se v velikem številu.

To je vendar malenkost za nas ali za onega, ki se bori v strelskih zakopih, ki je morda ranjen, izkrvavljen, med življenjem in smrtjo — on potrebuje vaše krvi, da se ga obdrži pri življenju.

Ni še dolgo, ko sem bila v pogovoru z nekim vojakom, kateri je nastanjen v neki vojaški bolnišnici, močan postaven slovenski fant je, toda s solzami v očeh mi je pripovedoval o doživljajih, ki jih je videl na lastne oči. Povdaril je skoraj neverjetne reči, skoraj medicinske čudeže ustvarjajo naši zdravniki v teh bolnišnicah, toda rabijo pa nujno krvi, krvi — ta jim je neobhodno potrebna pri njihovih delih. Ta vojak je poklicni slikar in ima opravka z fotografiranjem ranjencev pred in po operaciji.

Nadaljeval je, zdi se mi, da so vojaški zdravniki danes kakor čudaki, kar vse naredijo iz ranjenih in razkosanih delih človeka, in plasme krvi igrajo v skoraj vseh slučajih glavno vlogo. Brez krvi bi jim bilo nemogoče ozdraviti tisoče in tisoče ranjenih vojakov.

Da bi ta ali ona mati ali oče videl in vedel, morda ravno njih sin bi bil rešen smrti in to le zaradi krvi, da ne bi se odrekli za dar — malenkost vaše krvi.

Torej članice Progresivnih Slovencev krožek št. 1, prijavite se tudi ve v najkrajšem času

ŠKRAT

Na domači fronti

Ženske pravijo, da bo Lausche za gotovo izvoljen governerjem.

Ježestana, sedaj so me sprale v zadrego. Že vse dolžnik sem poplačal od zadnje krize, samo še Lauschetu sem dolžnik \$1.50, ki mi jih je enkrat poslal, ko je bil še sodnik.

Saj pošljemo enkrat enega denarja na brega v Columbus. Bom pa tist nesel tisti denar.

Tisti Leonard F. Delany, ki je polovica "Ajris", polovica je Slovenec, se je pred par leti zgubil na farmi pri Beretici, vesele družbe. Po dolgem iskanju, smo ga zvečer našli pri njezu. Sedaj se je oženil, in sedaj pa žena pazi na njega. Kopak!

Na farmah je ravno tako kot v mestu. Ko sem se sprehajal zadnjič z farmerjem Jerry Strajnom z Garrettsville, Ohio, sem ga Lužarju na St. Clairju, sem ga prav po domače vprašal kaj se sedaj na farmah najbolj pravi. Ja. Pa mi je povedal takole: kor vzameš, najbolj gredo v nar bojd, ali pa — denar bonde.

Ravno na sv. Jožefa dan, 19. marca, to bo prihodnja delja, se bo vršila v Barboursville, mirovna konferenca. Zanimivo je, da se bo tam pojavila vojaške cenzure, ne povem kaj no kje.

Jože Pogorelec

pri tajnici ali predsednici krožka, da ste tudi ve pripravili iti z nami kadar gremo kooperativno na glavni urad Rdečega križa.

Kadar bomo v ta namen imeli zadostno število prijavitelj članic, moramo to javiti na natančno število članic in na to število bo zato rezerviral en del za nas.

Ako ste pripravljene sodelovati, javite se pri Mrs. A. Zajc, predsednici, telefon 3176, more 4841 ali pa pri Eva C. telefon IVanhoe 3176.

Apeliramo na vas, prijavite se v velikem številu za Progresivne Slovencev krožek št. 1 in linwood, O.

E. Cofl, poročeval

Zahvala
Tem potom se prav lepo hvalim vsem mdjih sorodnikom in prijateljem, kateri ste mi biskali v bolnišnici in na domu za časa moje bolezni. Najlepša hvala za krasno listice, darila in poslane mi pisma.

Posebno se po zahvalim Jennie Skerl in njeni hčerki, ki so tako pridno skrbele zame, skozi moje bolezni.

Torej, še enkrat najlepša hvala vsem!

S pozdravom Danica

WHERE THE FUEL GOES
It takes 12,500 gallons of fuel line to train one pilot.

Odpoved nesrečne žene

ROMAN

Po W. Hauffu priredil Franjo Kolenc

(Nadaljevanje)

Nisem odnehal. Po njeni izjavi, da je grda, sem se bolj želel, da bi jo videl. Kdor je v resnici grd, tega ne prizna tako enostavno. Zopet sem zgrabil za pajčolan. Ko jegulja se je izmuznila. "V nedejo na svidenje!" je zaklicala in odhitela. Začuden sem gledal za njo. V daljavi kakih petdeset korakov se je obrnila, z robcem zamahnila v slovo in zaklicala: "Lahko noč!" Ko je izginila, sem zamisljen korakal proti stanovanju.

XIV.

Naslednje dni me je mučila misel h kateremu sloju neki pripada dekle. Čim bolj živo sem si priklical v spomin njen plemeniti pojav in omikano vedenje, tem višje sem jo cenil. Sklenil sem, da pridem v tem oziru na jasno in se ne dam tako izigrati, kakor s pajčolanom. Prišla je nedeja. Hitel sem proti medicinski fakulteti. Dekle me je že čakalo. Tožila je, da me je težko pričakovalo in se je bala, da sploh ne pridem. Izročila mi je robce. Z otroško razposajenostjo mi je pripovedovala, kako jih je kupila in sivala. Misel, da dela za mene, ki sem ji izkazal tako veliko dobroto, jo je polnila z neizmernim veseljem. Robce sem pogledal. Lepo jih je izdelala, zato sem jo pohvalil. "Glejte, vsila sem celo vaše ime," je dejala in pokazala v oglu moj monogram. Potem mi je hotela vrniti nekaj drobiža, ki je preostal od cene robocev. Ohranila ga je le, ko sem z vso odločnostjo izjavil, da bom užrljen, ako ga ne sprejme.

Naročil sem novo delo, ker sem bil mnenja, da ta način podpore lažje prenese, kakor pa, ako bi ji kar tako dajal denar. Vsa vesela je sprejela naročilo in mi je zagotovila, da vse lepo napravi. Pogovor je prešel na mater. V zvezi s tem sem jo prosil, da mi pove svojo žalostno zgodbo.

Kar je povedala, je v Franciji nekaj tako vsakdanjega, da se nisem čudil. Oče je bil častnik in je pri Mont St. Jeanu padel. Mati je izgubila pokojnino in v hišo se je priselila beda. Uboga vdova si je pomagala s tem, da je prodajala pohištvo in druge predmete iz boljših let. Sedaj je vsega zmanjkalo in mati je zbolela. "Pomoči pa ni bilo od nikoder." Jaz sem bil žalostnim glasom. "Jaz sem bila še mlada, komaj štirinajstlet-

na in tako na službo nisem mogla misliti. Ko pa se je materino stanje tako poslabšalo, da več ni mogla zapustiti postelje, se nisem mogla premakniti od nje. Ah, kako grozni so bili ti dnevi! Večerov me je bilo kar strah. Zapuščena soba, ki jo je razsvetljevala brleča svetiljka. Bolna mati v postelji. In jaz sem bila tako sama, popolnoma sama. Cele večere sem prejkajala. Pozno v noč sem nekoliko zadremala, a komaj sem zatisnila oči, me je zdramilo materino javkanje. In ko sem odprla zapane oči, se mi je zdelo, da se mi režejo iz črne noči skozi okno strašne pošasti. Često sem zakričala od groze in si v strahu zakrila oči. Potem pa je prišel oni strašni večer. Mati je ležala v zadnjih vzdihih, a jaz nisem imela za njo niti zdravil niti gorke juhe, da bi jo okrepčala. In takrat sem se odločila, da grem beračit. Kako težka je bila pot do onega mosta. Deževalo je in vihar je tulil. In kako strašni so bili trenutki, ko sem stala na mostu. Dozdevalo se mi je, da stojim že celo večnost, a žive duše ni bilo mimo. Jokala sem in v srce se je zajedel obup. — Takrat pa ste prišli vi! O, tega nikdar ne pozabim! Ko bi le vedela, kako naj poplačam vašo velikodušnost?" Pograbil me je za roko in jo stisnila s takim ognjem, da me je zabolelo.

Molče sem poslušal žalostno zgodbo in v srcu sem čutil vso njeno bolečino. Ko je utihnila, sem prosil, naj dvigne pajčolan, da bi videl oči, ki so prelele toliko solz in obraz, kateremu je tako velika žalost vtisnila svoj pečat. Povesila je glavo. S tihim glasom me je prosila, naj ne želim tega od nje. Mati ne dovoli, da bi se odkrila, zato tega ne sme storiti.

Potem sva prišla skupaj vsak tretji dan. Govorila sva vedno resno in v mejah dostojnosti. Dekle je dobilo do mene popolno zaupanje. Priznala je, da ves čas misli na večer, ko me bo zopet videla. Tako je bilo tudi z menoj. Slika skrivnostne znanke me je spremljala noč in dan. Čim bolj sem jo spoznal, tem bolj sem si želel njene družbe.

Med tem je prišla pomlad in bližal se je čas mojega odhoda. S Faldnerjem sva namreč že prej sklenila, da odpotujeva v Anglijo. Kako rad bi odložil to potevanje, a ni bilo mogoče.

DOING THEIR PART

Wisconsin Insurance man shown in the photo insert and at a recent picnic where he set up his own office and sold more than \$80,000 worth of "E" Bonds.

"THINK HOW MANY POINTS HE'D BE WORTH."

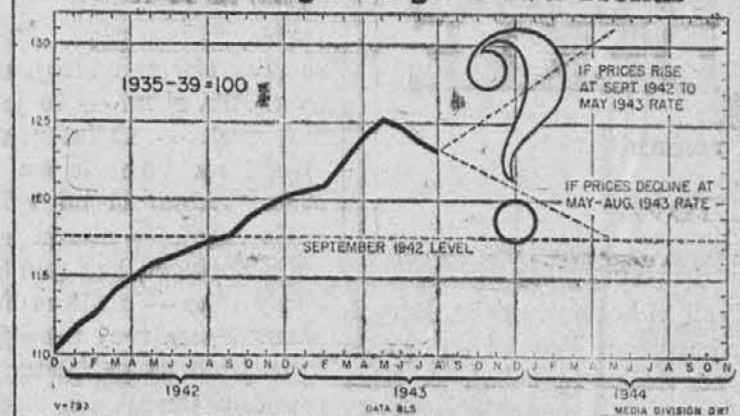
Vzrokov nisem imel, tega pravega pa nisem mogel povedati, ker bi s tem izdal svojo skrivnost. Zaželel sem, da bi se še enkrat začela zima, dolga, ledena zima, katera ne bi imela konca. Zejla je ostala želja in dan odhoda se je z naglimi koraki bližal. S težkim srcem sem mislil na tremutek slovesa. Kako naj to dekletu sporočim? Vedel sem, da bo za njo ločitev ravno tako huda ko za mene. Saj je tekom časa vzplamtela v njenem srcu ljubezen. Z besedo tega ni izdala, pričal pa je o njej ves njen nastop. Njen glas je postal vedno bolj nežen in mehka ročica se je vselej stisnila, ko sem jo za slovo stisnil.

Slovesu se ni bilo mogoče izogniti. En teden pred odhodom sem ji sporočil, da moram za nekaj časa zapustiti Pariz. Vztrepetala je in iz oči se ji je vsul potok solz, ki so izpod pajčolana padale na tla. Boledno

je ihtela. Prevzet od bolesti sem stal pred njo. Molčal sem. Čez nekaj časa sem jo prijel za obe roki in jo prosil, naj vpraša mater, ali jo smem obiskati. Obljubila je, da bo vprašala in je tiho odšla, potrta, vsa nesrečna. Tretji večer je prinesla materin odgovor, da je obisk nemogoč. "Ako je ne smem obiskati, naj vsaj dovoli, da bom pred odhodom videl vaš obraz! Ali jo bodele prosili?" Molče je prikimala. Potem pa je izginila vsa sključena, ko da nosi veljansko težo. Misel na ločitev jo je zelo potrla in zadnje večere je brez prestanka jokala in nisem našel besed, da bi jo vsaj nekoliko potolažil.

Naposled je napočil večer slovesa. Nad Parizom je ležala težka megla. V prsih me je dušilo, tako da sem komaj dihal. Pod svetiljko, ki je bila priča tolikim večernim razgovorom, sam obstal. Zamislil sem se. Zdramil

Cost of Living - Progress and Trends

me je odmev korakov. Ozrl sem se v daljavo. V megli se je prikazala črna senca. Naglo se je bližala. Nestrpno sem ji hitel nasproti. Molče sva si stisnila roke in potem sem hlastno vprašal, ali je mati dovolila, da mi pokaže svoj obraz. "Da" je odvrnila tiho in je dvignila pajčolan. Svetloba ji je zasijala v obraz. Radovedno sem se ozrl v njega. Oči so ostale zakrite. A ostali del obraza je bil tako lep, tako očarljiv! Fin nosek, lepi blede lici, kateri je v trenutku pobarvala lahna rdečica, mala ljubka usta, mična brada in vitek, snežnobel vrat. Oči nisem mogel videti natančno, a dozdevalo se mi je, da so bile črne in ognjevit.

Dolgo sem gledal ta zaželeni obraz. Dekle je molče prenašalo moj pogled. Ko je videla, kako jo občudujem, se je mehko nasmehnila. Prosil sem jo, da sname tudi masko, ki je zakrivala oči. "Ne smem," je zašepetala. "Ko sem materi sporočila vašo željo, v začetku ni hotela pristati, pozneje pa je dovolila pod pogojem, da oči zakrijem. Jaz sem se radi tega jezila, navedla pa je nekaj takih vzrokov, ki so me prepričali, da ima prav."

"In kaki so ti vzroki? sem vprašal.

"O, gospod," je odvrnila bolestno, "vašo sliko bodeve nosili do smrti v srcih, toda vi naju morate izbrisati iz spomina."

Vi me več nikdar ne bodele videli, ali ako me slučajno bodele, me ne spoznate!"

"Mislite torej, da vas ne spoznam, četudi ne smem videti vaših lepih oči in čela?"

"Mati je prepričana o tem," je odvrnila.

"In zakaj te ne bi smel videti

in spoznati?" sem vprašal mehko.

Zahtela je in mi stisnila roko. "To se ne sme zgoditi! Zakaj bi hoteli zopet videti eno nesrečno dekle — ne, mati je imela prav, bolje je tako."

(Dalje prihodnjik)

Kupujte vojne bonde in vojno-varovalne znamke, da bo čimprej poraženo osiše in vse, kar ono predstavlja!

Money Back - If This Recipe Fails
Good news travels fast—many of the thousands of folks who now take lemon juice for rheumatic pain—have found that by adding two tablespoons of Allenru to one tablespoonful of lemon juice in a glass of water, they get faster relief for the aches and pains caused by rheumatism, lumbago. It's no surprise either, for Allenru is a 15 year old formula to relieve rheumatic aches and pains. In fact—if it does not help your money back. What could be fairer? Get Allenru today at any live drugstore. Only 85 cents—Do it Now.

"THAT LITTLE GAME" Inter-nat'l Cartoon Co., N.Y. - By B. Link

Lastujte delež v Ameriki

Če bo vaša zastava padla, boste vi zgubili svobodo. Vi lahko ohranite to svobodo s tem, da DANES kupite "War Savings" znamke. Posodite stricu Samu desetico in pomagajte, da bo zastava svobode še naprej vihrala. Lastujte delež v Ameriki!

"WAR SAVINGS" znamke dobite na bankih ali poštne uradu.

SQUIRE EDGEGATE—The First All-Women Jury

VRAŽJE DEKLE

Zgodovinski roman
ILKA VAŠTETOVA

(Nadaljevanje)

Vsa upehana je doma pritekla po stopnicah.

"Kje si bila? Gospod oče so že dvakrat zahtevali, naj te pokličemo," jo je zadirčno nagovorila baronesa Ivana, ki jo je srečala na hodniku.

Molče jo je Marija premerila, se obrnila in odšla v baronovo spalnico.

Duh po svečah in po kadilu ji je udaril v nos.

"Obhajali so ga —" ji je stisnilo srce.

Okno je bilo zaprto. Zagrinjala pri postelji odgrnjena. V naslanjaču je sedela baronica. Iz njenih oči je zadel Marijo pogled, poln prikritega sovraštva, ljubosumja.

Iz kopice blazin na postelji so Marijo pozdravile velike, vrte baronove oči. Nekaj nasmehu podobnega mu je vztrepotalo preko obraza. Potem je obrnil glavo proti ženi.

"Gospa soproga, prosim, naj gredo vsi ven!"

Zdaj šele je Marija opazila v poltemi na zofi dve naščepirjeni dami, ki sta na migljaj baronice vstali in — Mariji komaj vidno zvišala odzdravljale — od-

frfali iz baronove sobe. Za njimi baronica. Vse tri so vlekale dolge vlečke za seboj. Iz teme poleg zofe se je izluščil zdajci še Valvasorjev najstarejši sin, štirinajstletni Volbenk Vajkart.

"Ti si tu, Volbenk?"

"Da, prišel sem s teto Regino." In odšel je še on, vznak, klanja se, kakor so ga bili naučili jezuitje.

Marija je stopila k baronovi postelji. Baronovo obličje je bilo pepelnato sivo. Tresoca se, koščena roka se je oprijela tople Marijine.

"Položi mi roko na čelo, da bom laže mislil... Marija, to veš, da mi ni več pomoči. Čutim, da prihaja konec. Mirno, Marija! Pusti roko tu — do bro mi de. Sedi! In daj mi še ono roko! Tvoje roke so zdravilne, moja 'mater spiritualis'. Potolažijo mi bolečine. Marija, ali veš, da si mi bila kakor najljubši otrok? Mojemu srcu otrok in moji duši — mati. Ugo-ga Marija! Tvoja duša je kakor luč. Zato boš še mnogo trpela. Ljudje ne ljubijo luči. Bolje se počutijo v temi. Marija, bo-jim se zate..."

In čez nekaj trenutkov je trevidno zvišala odzdravljale — od-

nadaljeval svoje misli, kjer so se mu utrgale:

"Ne, ni bilo prav. Morda sem se pregrešil nad teboj, ubogi otrok. Bila si mi — to je morda moj greh — najinteresnejši objekt na tem lepem božjem svetu. Lahko bi bil vplival na tvojo vzgojo — morda je bila to moja dolžnost, ker sem imel toliko prilike — a nisem hotel. Opazoval sem tvoj razvoj, kakor opazujemo eksperiment v laboratoriju. Čuval sem nad teboj, da tvojemu duhu nihče ni delal silo. Dotikali so se te le najvišji življenjski vrhovi: umetnost, učenost in filozofija bodočega rodu. Sodobnost je prihajala k tebi le od daleč."

Zopet je umolknil. Obraz se mu je spasil v telesnih bolečinah. Njegovi vroči prsti so tesneje oklenili Marijino roko. Pot mu je stopil na čelo.

Bolečine so ponehale. Bolnik je tiho povzel:

"Moj eksperiment se je posrečil. Tvoj duh je močnejši od mojega. Če bi imela še moja izkustva, moja znanja... In vendar — nekaj nisem upošteval: tvojega srca. Nisem mislil na to, da boš nekoč trpela kakor vsak drug zemljan in še mnogo bolj nego drugi, ker se boš čutila na svetu osamljeno. Vse vem, Marija. Jasnno sem videl vse, kar je šlo skozi tvoje srce."

Marija je globoko sklonila glavo. Njena roka je vztrepotala v njegovi.

"Čas poteče in — vse bo dobro. Vse bo dobro, Marija. Samo varuj se patra Jurija!" Bolnik je šepetaje znižal glas:

"Opoldne me je izpovedal in obhajal in sumljivo me je izpraševal o tebi. Izmikal sem se mu. Varuj se ga! Sovraži te. Jasnno sem čutil, da te sovraži. Strašna slutnja je v meni — O, bojim se! — Marija, daj, da mirno umrem! Odvzemi mi bridkost, da te zapušam samo na svetu! Marija, ali mi hočeš izpolniti željo — poslednjo mojo željo?"

Marija ni dvignila glave. In tenje jo je streslo.

"Marija —!"

"Da, da. Vse storim, vse, kar želiš."

Globok vzdih je olajšal bolnikove vrte prsi.

"Daj mi ono pismo, ki leži v mapi na vrhu!"

Marija je vstala in vzela iz mape, ki je ležala na postelji, poleg Valvasorja, zapечатeno pismo z naslovom: Mariji Troštovi.

Valvasor je s trepetajočo roko prijel pismo.

"Prečitala boš pismo, ko umrem. V tem pismu je moja želja. Prizeži, da mi izpolniš to poslednjo željo!"

"Prisegam."

Skrila je pismo v nedrje.

Bolesten nasmeh je zbežal preko bolnikovega obraza. Njegova roka se je iztegnila za njeno. Rahlo jo je stisnil in ves izmučen zaprl oči.

Marija je po prstih odšla.

Ni videla, da so se Valvasorjeve velike oči široko razprle in gledale za njo. Njegovo mrtvaško blede obličje je bilo polno bolesti, one bolesti, ki jo občutimo, če ljubljene človek odhaja od nas in vemo, da se ne vrne nikdar več.

Tiho je priprla vrata za seboj. Valvasor je zaprl oči in njegova glava je zopet omahnila v blazine. Bolest je izginila z njegovega obraza in nekaj je zasijalo preko njega, nekaj kakor — zmaga.

Bila je zmaga nad samim seboj...

V sprejemnici je Marija javila baronici, da baron spi. Gospa se je vrnila k bolniku.

Zunaj na hodniku se je Marija naslonila ob zid. Kuharica Mica je stopila iz kuhinje.

"Nič ne maraj! Božja volja je tako in Bog bo skrbel za nas vse. Glej, danes dopoldne, ko si ti odšla, so prišli gospod pristav in mi izročil zate lep šopek. Pa

so gospod baron želeli, naj pridejo gospod pristav k njim. Skoraj celo uro sta se sama razgovarjala. Meni se kar zdi, kaj sta se dogovorila. Gospod pristav so žareli v obraz, ko so prišli od gospoda barona, in so šli naravnost k tvojemu očetu. Kaj praviš? Kaj pomeni vse to? E, dekleta moje, stara Mica ni neumna. He! A?"

Mariji je zastajal dih. V njenem obličju ni bilo kaplje krvi. Počasi je odrinila Mico. Oprijela se je ograje in odšla po hodniku.

Prihodnji dan je bilo baronovo trpljenje končano. Učenjak Janez Vajkart Valvasor je spoznal svojo veliko skrivnost največjega kemika — našega Stvarnika.

Istega dne — bilo je dne 19. septembra v letu 1693 — le nekaj ur po Valvasorjevi smrti je začel Andrej Trošt v hčerini sobi težak ropot, da so se tla stresla. Odprli je vrata: Marija je ležala nezavestna na tleh.

Ves prestrašen jo je poizkusil dvigniti, a bila je pretežka za starega moža. Zdajci je opazil na tleh pismo z Valvasorjevo pisavo. Spustil je Marijo, pobral pismo, ga poravnal na kolenu in ga prečital... Poslednje sporočilo pokojnega gospodarja! V toplih, pristranskih besedah je Valvasor poslovlil od svojega "dragega famulusa" ter Mariji razodel svojo zadnjo željo: Izroči naj se čimprej v varstvo pristavu Kopriivi, kateremu jo je že oče obljubil za ženo.

Drugega dne proti poldnevu je Marija sedela v svoji sobici. Suho in vroče so strmele njene velike oči skozi odprto okno. Lahno šumljanje savskih valov je prihajalo do nje. Spomnila se je pravljice o grofovski hčeri, ki je skočila z velike skale v Savo, ker ni marala ženina, ki ji ga je oče silil; po njej se je skala imenovala "Jungfersprung".

— In ona? Čemu bi še živela? Gražjar je ne ljubi. Pristav se ji gnusi. Kar je njenemu življenju nudilo vsebino, pa je utonilo z Valvasorjevo smrtjo. Le orednik ji je še ostal, njena dolžnost in hvaležnost do njega... Ali naj ga pusti samega? Zdaj, ko bi mu na starost morala biti v oporo? A za kakšno ceno? Sebe samo naj žrtvuje? Sebe?

Kaj je ona?

Plod velike krivice nad blagim človekom — sad materinega greha... In zdaj kriči greh po zadoščenju. Krivica — pravica... in v sredi med njima je — žrtev.

Tiho je potrkalo na vrata.

Tiho je vstopil — pristav Kopriiva in se po vseh pravilih slovesno priklonil. Marija je sklonila glavo.

Njegova trenutna plahost se

je brž umaknila zmagovalni samozavesti. Se enkrat je podrsal z nogo in smehljal je pričel:

"Čestita devica! Z dovoljenjem njihovega gospoda očeta in po naročilu pokojnega gospoda barona sem potrkal na to svetišče —"

Njen pogled mu je za trenutek zaprl sapo — a takoj se je ojunčil in nadaljeval:

— "da položim svojo usodo v roke častivredne device. Naj mi dovolijo vprašanje: Ali jim je blagopokojni gospod baron izročil pismo?"

Marija je burno vstala in se okrenila k oknu.

"Oh, čestita gospodična! Jaz — jaz — oh, ali jim ni blagopokojni gospod —"

Zdajci se je zasukala.

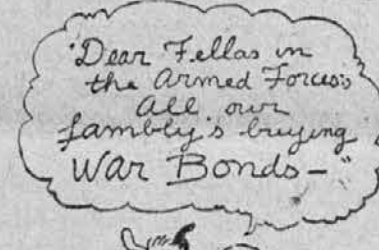
(Nadaljevanje)

WHERE THE FUEL GOES

FARMERS in the Corn Belt used over one billion gallons of gasoline and kerosene in their tractors last year.

Dear Fellows in the Armed Forces: All our families are buying War Bonds.

LET'S BACK THE ATTACK BUY WAR BONDS!

VSE KARKOLI

potrebuje se od zobozdravnika budi izvlečenje zob, polnjenje zob in enako lahko dobite v vašo polno zadovoljstvo pri dr. Župniku, ne da bi zgubili pri tem dosti časa. Vse delo je narejeno, kadar vam čas pripušča. Uradni naslov:

vhod na 62. cesti
Knausovo poslopje
6131 St. Clair Ave.

Drawing Shades Makes This Possible!

445,200,000 GALLONS OF FUEL OIL ARE SAVED ANNUALLY BY LOWERING WINDOW SHADES. ENOUGH OIL TO MAKE 333,900,000 GALLONS OF 100-OCTANE GASOLINE, WHICH WOULD ENABLE 500 FLYING FORTRESSES, BASED IN ENGLAND, TO BOMB BERLIN 576 TIMES.

LET'S ALL PULL TOGETHER

Mali oglasi

BOLEČE MISICE

Johnson's Red Cross obliži olajšajo hrbtnobol in bolečine mišic, zaradi sledečih vzrokov—

- Ohranijo in dodajo k telesni toploti.
- Nudijo pritisk in oporo.
- Preskrbi lahko medicino brez vsakršnega duha ali madežev na obliki.
- Da stalno pasivno masažo.

Johnson's RED CROSS PLASTER

CE POTREBUJETE novo streho ali pa če je treba vašo streho popraviti, se obrnite do nas. Izvršimo velika in majhna dela na trgovskih poslopih in domovih. Brezplačni proračun.

Universal Roofing Service
1106 St. Clair Ave.
CH. 8376-8377
Ob večerih: ME. 4767

Išče se

stanovanje s 3 sobami, v st. clairski okolici, za slovensko dvojico. Pokličite HE. 1478 po 6. uri zvečer.

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. HE. 3028
Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatih

Ako iščete

dobrejša popravilalca za vaše čevlje, pridite k nam. Vedno prvovrstno delo. Popravljamo stare čevlje. Cene zmerne.

FRANK MARZLIKAR

16131 St. Clair Ave.

ZA SKLEPNIH MISICAH PITAJTE

PAIN-EXPELLER
Od 1867 god... Zanesljiv liniment familijni

THE VOGT ELECTRIC DISTRIBUTING CO.
8830 Euclid Ave.
SWeethr 1434

Popravljamo vsakovrstne avtne in hišne radio aparate — posebnost na "phone-combination."

Za Velikonoč
se spomnite naših mož v armadi z za-bojem pristnih Florence Barrie čokoladni bombonov. Mi pošljamo vspod kar se dostavlja U. S. pošto.

INTERNATIONAL

PARCELS SERVICE

49 Old Arcade, Cleveland 14, Ohio

Oglašajte v - - - Enakopravnosti

Gray Hair?
NEW VITAMIN RESTORES NATURAL COLOR

Free Booklet Tells Of Thrilling Discovery; New Hope For Millions
One of the most sensational scientific discoveries of modern times is an anti-gray hair vitamin that restores natural, normal color to gray hair in nature's own way. Scientific investigation has revealed that gray hair, in many cases, may be due to a vitamin deficiency. Scientists have also discovered the particular vitamin that is necessary to restore color to the hair in such cases. Reports of tests made indicate remarkable results. Not a dye—not a tint—not a drug—not a medicine! It is a valuable food supplement. If you are among the millions of people who find themselves handicapped, in business or socially, because of gray hair, mail coupon below (or write) for free booklet about this marvelous new vitamin discovery. There is no cost or obligation, so send today.

United Vitamin Products, 9 W. Washington St. Chicago, Ill., Dept. 5
Send me FREE BOOKLET about the new ANTI-GRAY HAIR VITAMIN.

Name.....
Address.....
City..... State.....

Za delavce

Išče se

PRESS OPERATORJE
POMOČNIKE
TEŽAKE

Dobra plača od ure in bonus 48 ur dela tedensko 100% vojno delo sedaj, z priliko poveljnega zasluga
Zglasite se na

EMPLOYMENT OFFICE

E. F. Hauserman Co.

6800 GRANT AVE.
od E. 71 St. ob koncu polnice.

Hotelska služkinja

48 ur na teden
Tedenska plača
THE WEDDELL HOUSE
1434 W. 6 St.

MOŠKE IN ŽENSKÉ

se potrebuje za
splošna tovarniška
dela

6 dni v tednu
48 ur dela na teden
Plača za ZACETEK
Moški 77½c na uro
Ženske 62½c na uro
Morate imeti izkazilo državljanstva.

Nobene starostne omejitve, ste fizično sposobni za delo, imamo za vas.

Zglasite se na
EMPLOYMENT OFFICE
1256 W. 74 St.

National Carbon Co., Inc.

OSKRBNICE

Polni čas: 5.10 zv. do 1.40 zv.
šest večerov na teden

DOWNTOWN:
750 Huron Rd. ali
700 Prospect Ave.
PLAČA \$31.20 NA TEDEJEN

Delni čas:
1588 Wagar Rd., Rocky River
Tri ure dnevno, 6 dni na teden
PLAČA \$9.90 NA TEDEJEN

Če ste sedaj zaposleni pri v brambnem delu, se ne prijavljajte.

EMPLOYMENT OFFICE

ODPRT 8 zj. do 5. zv. dnevnega
razen ob nedeljah

Izkazilo državljanstva se zahteva

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.
700 Prospect Ave. Soba 501

ŽENSKÉ

18-45
za delo na 2. shiftu kot inšpektorice steklenic, za polnitev in sortiranje 48 ur tedensko, delo ob nedeljah, a ne ob sobotah
Dobra začetna plača od 30 z poviškom v 30, 90 dneh in mesecih in enem letu.
Stalno delo, letne podizide

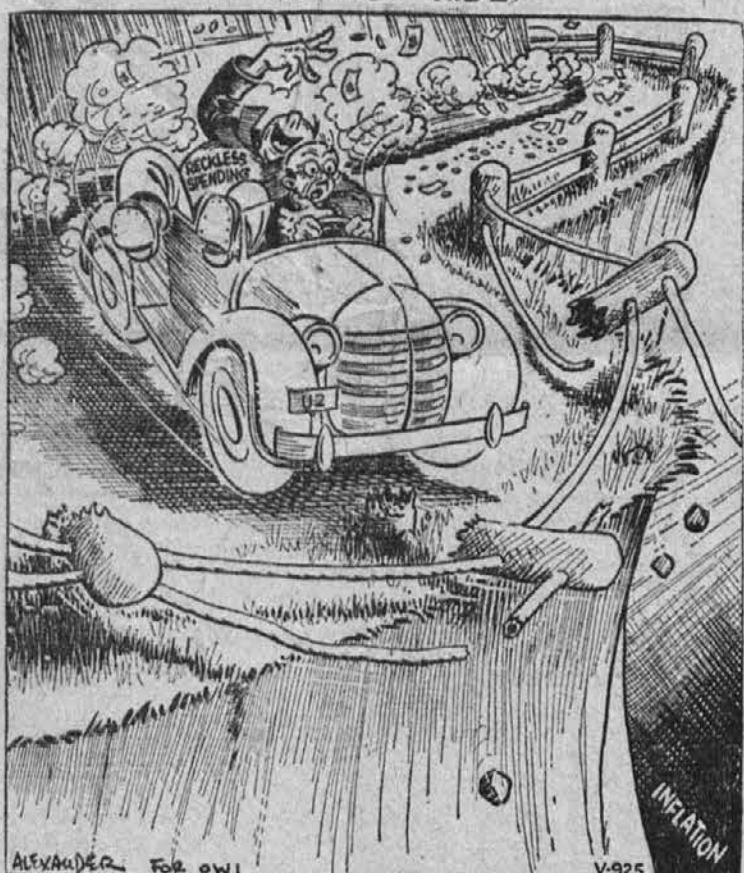
The Telling-Belle

Vernon Co.

3740 Carnegie Ave.

THE JOY RIDE

RACIJSKI KOLEDAR

PROCESIRANA JEDILA — Zelene znamke črk K, L, in M v racijski knjižici št. 4 so veljavne do 20. marca. Modre znamke A-8, B-8, C-8, D-8 in E-8, v knjižici št. 4 so vsaka veljavna za 10 pointov do 20. maja.

MESO, SIROVO MASLO, SIR, MESO V KONZERVAH, itd. — Rjave znamke črk Y in Z v knjižici št. 3 so veljavne do 20. marca. Rdeče znamke A-8, B-8, in C-8 v knjižici št. 4 so veljavne vsaka za 10 pointov do 20. maja.

SLADKOR — Znamka št. 30 v knjižici 4 je veljavna za 5 funtov sladkorja do preklica. Znamka št. 40 je sedaj veljavna za 5 funtov sladkorja za vkuhanja, in sicer do 28. februarja, 1945. Znamka št. 31 postane veljavna s 1. aprilom.

ČEVLJI — Znamka št. 18 v racijski knjižici 1 je veljavna do 30. aprila. Znamka št. 1 na strani z aeroplani v knjižici št. 3 je veljavna do preklica.

GASOLIN — Znamka št. 10. v knjižici A je veljavna do 21. marca. Znamke v B in C knjižicah so veljavne vsaka za 2 galona dokler se jih ne porabi. Nove B-2, B-3, C-2 in C-3 znamke so veljavne za pet galonov gasolinea. Ime države in licenčna številka mora biti zapisana preko vsake znamke, ki se jo odda za gasoline.

TAJERJI — Prihodnji pregled tajerjev avtov, čigar lastniki posedujejo A knjižico, je do 30. marca; za one z B knjižico do 30. junija; z C knjižico do 31. maja. Komercialna vozila morajo dati tajerje pregledati vsakih 6 mesecev ali ko prevozijo 5,000 milj, katero je preje.

OLJE ZA KURIVO — Kuponi 3, 4, in 5 so sedaj veljavni. Št. 3 poteče na 13. marca. Za vsak kupon dobite 10 galonov olja.

ŽGANJE — Deveta perijoda za nakup žganja poteče 1. aprila.